

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – K skupnemu načrtovanju raziskav: sodelovanje za učinkovitejše reševanje skupnih izzivov

COM(2008) 468 konč.

(2009/C 228/09)

Evropska komisija je 15. julija 2008 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

„Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – K skupnemu načrtovanju raziskav: sodelovanje za učinkovitejše reševanje skupnih izzivov“

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 11. marca 2009. Poročevalec je bil g. ZBOŘIL.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 452. plenarnem zasedanju 24. in 25. marca 2009 (seja z dne 25. marca) s 104 glasovi za in 3 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja sporočilo in ugotavlja, da je predlagani koncept za čezmejno strateško vodenje raziskovalnih in razvojnih dejavnosti izjemno pomemben in nujen, predvsem ker omogoča hitrejši napredek na bistvenih področjih raziskav in razvoja. „Evropski strateški načrt“ na podlagi najboljših praks omogoča razvoj funkcionalnega sistema.

1.2 Države članice morajo zato okrepiti sodelovanje na področju raziskav in razvoja, da bi bolje obvladale velike družbene izzive na evropski ali svetovni ravni, kjer imajo javne raziskave ključno vlogo. EESO v zvezi s tem pozdravlja in podpira sklepe sveta za konkurenčnost z dne 2. decembra 2008 ⁽¹⁾ o tej temi in se strinja z njegovimi ugotovitvami.

1.3 EESO je prepričan, da je treba temeljne strateške okvire oblikovati v skladu s političnimi prednostnimi nalogami EU. Za izvedbo predlaganega pristopa bo potrebna predvsem velika politična pripravljenost.

1.4 EESO poudarja, da pristopu od zgoraj navzdol ni treba namenjati pretirane pozornosti. Po njegovem mnenju je nujna uporaba načela od spodaj navzgor, da se upoštevajo strateški interesi ustreznih akterjev in omogoči skupna uporaba njihovih zmogljivosti na področju raziskav in razvoja.

1.5 Odbor med drugih poudarja, da tako usklajevanje ne bo enostavno, predvsem zaradi posebnih interesov nekaterih držav in pomanjkanja politične pripravljenosti ne samo za izmenjavo znanj, ampak tudi zmogljivosti na področju raziskav in razvoja.

1.6 EESO popolnoma podpira zamisel, da je v konkurenci z velikimi gospodarskimi tekmeci nujno treba povečati finančne in človeške vire. Vendar pa to nikakor ne sme ogroziti znanstvenega sodelovanja, predvsem s temi državami in njihovimi raziskovalnimi organizacijami ⁽²⁾.

1.7 Odbor ugotavlja tudi, da bo izvajanje skupnega načrtovanja čezmejnih raziskovalnih in razvojnih dejavnosti izjemno težavno, ker bo potrebna nova, bolj odprta miselnost in večja pripravljenost za sodelovanje ⁽³⁾; taka sprememba mišljenja pa ni lahka naloga.

1.8 Odbor, ki priznava in ceni širok spekter že obstoječega čezmejnega sodelovanja in skupnih projektov ter njihove odlične rezultate, priporoča, da se iz takih programov pridobljene ustrezne izkušnje uporabijo pri tem novem konceptu strateškega načrtovanja. Pri oblikovanju procesa skupnega načrtovanja raziskav se je prav tako treba učiti iz neuspehov.

⁽¹⁾ Svet Evropske unije, 3. december 2008 (16.12) 16775/08, RECH 411; COMPET 551; Priloga.

⁽²⁾ Glej predvsem mnenje INT/461, CESE 1021/2009, 11.6.2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ Glej predvsem mnenje INT/448, CESE 330/2009, 26.2.2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

1.9 Za učinkovitejšo in hitrejšo uporabo pridobljenega znanstvenega znanja bo treba zasebni sektor ustrezno vključiti v celoten proces. Odbor poleg tega opozarja na težave pri sodelovanju zasebnega sektorja, predvsem glede uporabe rezultatov, vprašanja intelektualne lastnine itd. ⁽¹⁾.

1.10 EESO meni, da je treba za te pomembne dejavnosti Skupnosti izdelati in preizkusiti kakovostne delovne okvire, s katerimi bi spodbujali sodelovanje različnih držav članic in predvsem njihove zmogljivosti na področju raziskav in razvoja, da se podpre uporaba pristopa od spodaj navzgor in predvsem mobilizirajo potrebni finančni viri. Nujno je treba predvideti zadostno mobilnost sredstev in okvir za podporo, da se odpravijo morebitne ovire.

1.11 Pri pripravi teh delovnih okvirov je treba ne samo upoštevati dejavnike, ki lahko spodbudijo sekundarne učinke sinergij, temveč tudi podrobno analizirati nevarnosti, ki lahko ogrozijo koncept skupnega evropskega načrtovanja.

1.12 Kot je Odbor že poudaril, je treba vzpostaviti evropske raziskovalne infrastrukture ⁽²⁾, ki krepijo splošne cilje skupnega načrtovanja in prispevajo k večji evropski dodani vrednosti. EESO zato poziva države članice, da na inovativen način v najkrajšem času uresničijo to pobudo Komisije.

1.13 Odbor pozdravlja ustanovitev skupine na visoki ravni za skupno načrtovanje programov, ki naj bi po obsežnem posvetovanju z različnimi regionalnimi, nacionalnimi in evropskimi znanstvenimi skupnostmi in po potrebi z zasebnim sektorjem opredelila teme za skupno načrtovanje. Na podlagi teh dejavnosti bi Svet lahko na predlog Komisije, ki bo temeljil na teh rezultatih, najpozneje do leta 2010 sprejel pobude za skupno načrtovanje.

2. Uvod in predstavitev dokumenta Komisije

2.1 Evropa mora več vlagati v raziskave in hkrati učinkoviteje uresničevati svoj napovedan projekt: uravnotežen in trajnostni razvoj. Lizbonska strategija je kot najnujnejši cilj določila

prehod k družbi, ki temelji na znanju – v središču katere so znanost, tehnologija in inovacije – ter pozvala k večjim in boljšim naložbam v raziskave.

2.2 Skupno načrtovanje je nova pobuda, ki zaznamuje spremembo v evropskem sodelovanju na področju raziskav. Temelji na prostovoljnem procesu za ponovno oživetev partnerstva med državami članicami na podlagi jasnih načel in preglednega upravljanja na najvišji ravni. Cilj te pobude je povečati učinkovitost in učinek nacionalnega financiranja javnih raziskav na strateških področjih. Skupno načrtovanje programov je predvsem usmerjeno na javne raziskovalne programe, kar pomeni sodelovanje med javnimi organi. Kljub temu bi morale industrija in druge zainteresirane strani imeti svojo vlogo v postopku posvetovanja in pri izvajanju nekaterih pobud skupnega načrtovanja programov.

2.3 Obravnavano sporočilo je odgovor na zahteve zainteresiranih strani po prostovoljnem pristopu „od spodaj navzgor“, združenim s strateškim vodenjem na evropski ravni, ter njihovim zavračanjem splošne metode, ki bi bila enaka za vse.

2.4 Sporočilo je ena od petih političnih pobud, ki jih je Komisija leta 2008 predvidela na podlagi zelene knjige z naslovom „Evropski raziskovalni prostor: nove perspektive“ ⁽³⁾. Zlasti se nanaša na razsežnost „optimizacije raziskovalnih programov in prednostnih nalog“ ter je korak naprej v ustvarjanju „pete svobode“, ki odstranjuje ovire za prosti pretok znanja.

2.5 V primerjavi s svojimi glavnimi partnerji Evropa še vedno premalo vlaga v raziskave, na splošno pa so naložbe v raziskave in razvoj tako v javnem kot v zasebnem sektorju v preteklem desetletju stagnirale. Evropa mora ne samo hitro in precej povečati svoje izdatke, temveč mora tudi poiskati nova in inovativna sredstva za bolj učinkovito in dejansko uporabo redkih virov za raziskave in razvoj. Poleg tega bi morala Evropa povečati svojo zmogljivost za uporabo rezultatov raziskav v korist družbe in gospodarstva.

⁽³⁾ Poleg tega sporočila je Komisija letos sprejela tudi:

- priporočilo o upravljanju intelektualne lastnine pri dejavnostih prenosa znanja in kodeks ravnanja za univerze in druge javne raziskovalne organizacije COM(2008) 1329 z dne 10.4.2008;
- sporočilo z naslovom Boljše poklicne možnosti in večja mobilnost: evropsko partnerstvo za raziskovalce, COM(2008) 317 z dne 23.5.2008.

Poleg tega Komisija trenutno pripravlja tudi Uredbo Sveta o „pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI)“ in Sporočilo o „strateškem evropskem okviru za mednarodno znanstveno in tehnološko sodelovanje“.

⁽¹⁾ Glej predvsem mnenje INT/448, CESE 330/2009, 26.2.2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽²⁾ Mnenje INT/450 – CESE 40/2009 - 2008/0148 (CNS), 15.1.2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

2.6 V zadnjih nekaj letih so države članice in Skupnost sprejele številne pobude za spodbujanje učinkovitosti javno financiranih raziskav. Zainteresirane strani so kot pomanjkljivost raziskav in razvoja v EU navedle slabo sodelovanje in usklajevanje med javnimi nacionalnimi raziskovalnimi in razvojnimi programi. Toda kljub prizadevanjem v zadnjih letih, da bi to težavo odpravili, ostaja evropsko raziskovalno prizorišče povsem razdrobljeno.

2.7 Danes se 85 % javnih raziskovalno-razvojnih programov načrtuje, financira, spremlja in ocenjuje na nacionalni ravni, sodelovanja in usklajevanja med državami pa je premalo. Manj kot 6 % skupnih naložb v raziskave in razvoj in samo 15 % evropskih javno financiranih civilnih R&R (od tega 10 % izvajajo medvladne organizacije in programi ter 5 % okvirni program) je financiranih v okviru čezmejnega sodelovanja.

2.8 Ne gre za to, da bi se morali vsi raziskovalni programi izvajati v okviru sodelovanja in da povsem nacionalni programi ne bi več obstajali. Problem je bolj ta, da je do zdaj na področjih, ki so strateškega pomena za celotno Evropo ali njen večji del, razdrobljenost načrtovanja javnih programov vodila do rezultatov pod pričakovanji, kar Evropo drago stane in ji preprečuje, da bi uresničila zastavljene družbene cilje.

2.9 Nekaj največjih znanstvenih dosežkov v Evropi je nastalo z združitvijo čezmejnih sredstev za raziskave in razvoj in predvsem z vzpostavitvijo skupnih raziskovalnih struktur⁽¹⁾. Te skupne pobude pa bi lahko imele večji učinek, če bi bila pozornost, namenjena tej problematiki, strateško usmerjena in če bi bilo ob tem še dovolj politične zavezanosti, preglednosti in prožnosti. Brez učinkovitega skupnega strateškega načrtovanja nima nobenega smisla povečati števila teh pobud in splošno razsežnost 7. okvirnega programa.

2.10 Skupno načrtovanje programov pomeni spreminjanje strukture evropskega raziskovalnega prizorišča. Gre za celostni, dolgoročni strateški proces, katerega cilj je okrepiti sposobnost Evrope, da se sooči z velikimi gospodarskimi in družbenimi izzivi, kot so na primer medsebojno povezani problemi na področju podnebja in energije. Skupno načrtovanje programov pomeni doseganje učinkov organiziranosti, da bi s tem povečali učinkovitost in učinek javnega financiranja raziskav. Skupno načrtovanje programov zahteva, da so države članice pripravljene opredeliti in izvajati skupne raziskovalne programe z večletnimi, skupno določenimi dejavnostmi in mehanizmi financiranja.

2.11 Za skupno načrtovanje programov je potrebna nova miselnost v državah članicah. Predvsem so potrebne konkretne zaveze in ukrepi držav članic ter ponoven premislek in reorganizacija načina opredelitve in izvajanja nacionalnih raziskovalnih programov, s tem da se jih usmeri k skupnim ciljem. Zato mora biti skupno načrtovanje programov prostovoljni proces, ki temelji na načelu neobveznega sodelovanja in prostega dostopa.

2.12 Skupno načrtovanje v osnovi ne vključuje financiranja Skupnosti, čeprav seveda lahko 7. okvirni program deluje kot katalizator. Predvsem gre za to, da države članice pripravijo skupne strategije in združijo nacionalna sredstva. Hkrati pa to ne izključuje možnosti dodatnega financiranja Skupnosti, ki je odvisno od dodane vrednosti, evropske razsežnosti in morebitnega organizacijskega učinka obravnavanih pobud.

2.13 Komisija predlaga pragmatično metodologijo za doseg skupnega načrtovanja programov na omejenem številu dogovorjenih področij. Metodologija skupnega strateškega načrtovanja temelji na pridobljenih izkušnjah z evropskimi tehnološkimi platformami, ki so prilagojene javnim raziskovalnim programom. Vključuje zaporedne faze v skladu z življenjskim krogom raziskovalnih programov, in sicer od opredelitve programa prek izvajanja do spremljanja in ocene.

2.14 Skupno načrtovanje programov bi bilo lažje, če bi bila izpolnjena vrsta okvirnih pogojev:

- dogovor o določenem številu skupnih načel in postopkov strokovnega pregleda („znanstvena pravila igre“);
- razvoj skupnih metodologij za predvidene dejavnosti in skupno oceno nacionalnih ali regionalnih programov ali naložb v posebna raziskovalna področja („strateška pravila igre“, ki zahtevajo prožnost in intuicijo v zvezi z nepredvidljivimi elementi);
- opredelitev skupnih načel za čezmejno financiranje raziskav nacionalnih ali regionalnih organov („finančna pravila igre“);
- učinkoviti ukrepi za zagotovitev zaščite pravic intelektualne lastnine ter za omogočanje razširjanja in optimalne uporabe rezultatov raziskav.

⁽¹⁾ Glej predvsem mnenje INT/450; CESE 40/2009 – 2008/0148 (CNS), 15.1.2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

3. Splošne ugotovitve

3.1 EESO pozdravlja sporočilo in ugotavlja, da je predlagani koncept za izvajanje čezmejnega strateškega upravljanja raziskovalnih in razvojnih dejavnosti izjemno pomemben in nujen, predvsem, ker omogoča hitrejši napredek na bistvenih področjih raziskav in razvoja. EESO prav tako pozdravlja in podpira sklepe sveta za konkurenčnost z dne 2. decembra 2008 o tej temi in se strinja z njegovimi ugotovitvami.

3.2 Pozitivne značilnosti koncepta so, da skuša s strateškim usklajevanjem temeljnih smernic raziskav čim bolj učinkovito uporabiti javna sredstva in izboljšati zmogljivosti raziskav in razvoja z razširjenim mednarodnim sodelovanjem pri raziskovalnih projektih, ki se izvajajo v okviru skupnega načrtovanja in rešitev.

3.3 Odbor pozdravlja pripravo ocene učinka z določitvijo štirih možnosti za „evropski strateški načrt“, ki bo na podlagi sedanjih najboljših praks omogočil razvoj funkcionalnega sistema, v katerem bodo države članice opredelile teme skupnega načrtovanja.

3.4 Poleg tega Odbor pozdravlja tudi dejstvo, da je bilo področje energetske tehnologije izbrano za pilotni projekt pri usklajevanju, ki ga je skupaj z novim pristopom povsem podprl v mnenju o načrtu SET ⁽¹⁾.

3.5 EESO je prepričan, da je treba temeljne strateške okvire oblikovati v skladu s političnimi prednostnimi nalogami EU.

3.6 EESO poudarja, da pristopu od zgoraj navzdol ni treba nameniti pretirane pozornosti. Glede na trenutne značilnosti obstoječih mednarodnih znanstvenih mrež, ki združujejo številne raziskovalne skupine in jih delno podpirajo mednarodne agencije, kot je IEA (Mednarodna agencija za energijo), pa meni, da je treba uporabiti predvsem načelo od spodaj navzgor za vključitev različnih akterjev v projekte tako, da bodo v skladu z njihovimi strateškimi interesi in možnostmi za izmenjavo najboljših zmogljivosti na področju raziskav in razvoja. Mednarodne znanstvene konference lahko delujejo kot ustrezni forumi, pristojni za pripravo primernih predlogov.

3.7 Odbor poudarja, da tako usklajevanje ne bo lahko, predvsem zaradi posebnih interesov nekaterih držav in pomanjkanja politične pripravljenosti ne samo za izmenjavo znanja, ampak

tudi zmogljivosti na področju raziskav in razvoja. Odprtost in preglednost bosta nujni za uspešno izvajanje tega koncepta v praksi.

3.8 Odbor, ki priznava in ceni širok spekter že obstoječega čezmejnega sodelovanja in skupnih projektov ter njihove odlične rezultate, priporoča, da se iz takih programov pridobljene ustrezne izkušnje uporabijo pri tem novem konceptu strateškega načrtovanja. Pri oblikovanju procesa skupnega načrtovanja raziskav se je prav tako treba učiti iz neuspehov.

3.9 EESO povsem podpira zamisel, v skladu s katero je treba nujno izvajati ta koncept, hkrati pa okrepiti finančne in človeške vire, da bo lahko Skupnost izboljšala svoj položaj in s tem tudi svojo gospodarsko konkurenčnost v primerjavi z glavnimi tekmeci, Združenimi državami Amerike in azijskimi državami. Vendar pa to nikakor ne sme ogroziti znanstvenega sodelovanja, zlasti s temi državami in njihovimi raziskovalnimi organizacijami ⁽²⁾.

3.10 Odbor ugotavlja tudi, da bo izvajanje skupnega načrtovanja čezmejnih raziskovalnih in razvojnih dejavnosti izjemno težavno, ker bo potrebna nova, bolj odprta miselnost in večja pripravljenost za sodelovanje ⁽³⁾; taka sprememba mišljenja pa ni lahka naloga.

3.11 Za učinkovitejšo in hitrejšo uporabo pridobljenega znanstvenega znanja, ki je končni cilj skupnega strateškega načrtovanja in samih raziskovalnih rešitev, mora zasebni sektor ustrezno sodelovati v celotnem procesu. Odbor ugotavlja, da koncept skupnega načrtovanja programov omogoča tako sodelovanje. Poleg tega opozarja na težave pri sodelovanju zasebnega sektorja, predvsem glede uporabe rezultatov, vprašanja intelektualne lastnine itd. ⁽⁴⁾.

3.12 Proces inovacij, tj. uporaba pridobljenega znanstvenega znanja v praksi, bo odvisen od zelo različnih lokalnih dejavnikov, kot so npr. obstoječa infrastruktura, dostop do kapitala, davki ali davčne olajšave v zvezi z določenimi vrstami naložb ali tudi izkušnje s podobnimi naložbami v industriji. Prav tako lahko gre za neposredne naložbene spodbude, kot so davčne oprostitve. Ti dejavniki lahko povzročijo protislovja v projektih.

⁽¹⁾ Mnenje o evropskem strateškem načrtu za energetske tehnologije (UL C 27, 3.2.2009, str. 53).

⁽²⁾ Glej predvsem mnenje INT/461, CESE 1021/2009, 11.6.2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ Glej predvsem mnenje INT/448; CESE 330/2009, 26.2.2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽⁴⁾ Glej predvsem mnenje INT/448; CESE 330/2009, 26.2.2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

4. Posebne ugotovitve

4.1 Samoumevno je, da je treba pri načrtovanju in rešitvah v okviru skupne strategije, ki temelji na znanstvenem in tehničnem razvoju, dati prednost najbolj nujnim aktualnim družbenim vprašanjem (podnebne spremembe, učinkovita proizvodnja in poraba energije, vključno iz obnovljivih virov, varnost, zdravje in demografsko staranje), da se lahko poiščejo in izvajajo dovolj hitre in učinkovite rešitve.

4.2 Pri tem gre za glavno strateško področje temeljnih raziskav, ki se financira predvsem z javnimi sredstvi, pa tudi za proces skupnega strateškega načrtovanja programov in rešitve na področju raziskav. Tako je treba dobro pripraviti predvsem začetno fazo vsakega projekta, zlasti opredeliti želene akterje in oblikovati vizijo, ki bo dovolj velika motivacija za projekt, da bo pritegnil kakovostne akterje.

4.2.1 Vendar pa predlog nikakor ne sme izključevati sodelovanja na področju povsem temeljnih raziskav, kjer ni mogoče predvideti konkretnega načina uporabe, temveč ga mora, ravno nasprotno, vključiti. Iz zgodovine je razvidno, da so temeljne raziskave tiste, ki so vodile do največjih uspehov, npr. laser, kvantna mehanika ali teorija elektromagnetizma.

4.3 Skupno strateško načrtovanje bodo sicer še vedno izvajale in financirale sodelujoče države članice, vendar je zelo priporočljivo, da tudi organi Skupnosti sodelujejo v začetni fazi oblikovanja skupne vizije v zvezi z uvedbo in predvsem usklajevanjem projektov. Komisija in druge organizacije lahko imajo vlogo posrednika in morajo biti pripravljene pomagati državam članicam, ki sodelujejo pri pobudah skupnega načrtovanja programov. Svet Evropske unije naj bi nato zagotavljal učinkovito spremljanje dejavnosti. Države članice bodo zaradi takega odprtega pristopa seznanjene s predvidenimi ali tekočimi pobudami.

4.4 Poleg tega je za doseg čim večjega potencialnega organizacijskega učinka in prispevka družbi bistveno, da skupno načrtovanje programov temelji na realističnem in prožnem pristopu ter da poteka postopoma.

4.5 EESO meni, da je nujno treba za te odločilne dejavnosti Skupnosti oblikovati in uvesti kakovostne delovne okvire, ki bodo spodbujali sodelovanje različnih držav članic in predvsem njihove raziskovalno-razvojne zmogljivosti, da se podpre pristop od spodaj navzgor in predvsem mobilizirajo potrebni finančni viri. Komisija mora za to čim prej na podlagi obstoječih skupnih raziskovalnih programov omogočiti sodelovanje

med zainteresiranimi stranmi v različnih organih in organizacijah. Nujno je treba predvideti tudi zadostno mobilnost sredstev in okvir za podporo.

4.6 Pri pripravi teh delovnih okvirov je treba ne samo upoštevati dejavnike, ki lahko povzročijo podporne učinke sinergije, temveč tudi podrobno analizirati nevarnosti, ki ogrožajo koncept skupnega evropskega načrtovanja raziskovalnih in razvojnih dejavnosti ter praktično uporabo njihovih rezultatov. Podcenjevanje teh tveganj bi lahko preprečilo uspeh obetavnih zamisli v fazi izvajanja. Iz sporočila in dokumentov, ki ga spremljajo, je razvidno, da je Komisija ustrezno upoštevala te dejavnike.

4.7 Pilotni projekt, tj. načrt SET, je treba pozorno spremljati in procese, ki se izvajajo v tem okviru, analizirati, da bo mogoče s to izkušnjo izboljšati evropski strateški načrt načrtovanja čezmejnega sodelovanja na področju raziskav in razvoja. Za evropski znanstveni svet na področju raziskav in razvoja je to proces empiričnega učenja.

4.8 Ustanoviti je treba nove organizacijske strukture čezmejnih raziskovalnih in razvojnih dejavnosti na področjih, kjer bodo zagotovile jasni prispevek in ustvarile nedvomno dodano vrednost na evropski ravni. EESO tako meni, da je treba povsem izkoristiti potencial organizacijskih struktur, ki so se izkazale za uspešne (na podlagi znanstvenih dosežkov ali uspehov na področju mednarodnega sodelovanja) ali omogočajo učinkovit nadaljnji razvoj.

4.9 Odbor se strinja z delitvijo procesa skupnega strateškega načrtovanja raziskovalnih in razvojnih dejavnosti in njihovega izvajanja na tri faze:

4.9.1 Najprej je treba pripraviti **skupno vizijo** za dogovorjena področja in določiti dolgoročne cilje na politični ravni. Ta vizija bi morala temeljiti na verodostojnih elementih, na posvetovanju zainteresiranih strani, predvsem z znanstveno skupnostjo in predstavniki industrije, ter na skupni oceni programov in obstoječih mehanizmov.

4.9.2 Na podlagi te vizije je treba pripraviti **strateški raziskovalni program**, ki vključuje podrobne, merljive, dosegljive, realistične in časovno osnovane cilje (cilji SMART). Ta program bi moral zagotoviti skladnost ciljev projekta s potrebnimi človeškimi, finančnimi in organizacijskimi viri ter tako na podlagi potrebnega znanja omogočiti čim boljšo pripravo projekta na danem področju raziskav.

4.9.3 Za izvajanje **strateškega raziskovalnega programa** je treba uporabiti in izboljšati ves nabor instrumentov za javne raziskave (nacionalni in regionalni raziskovalni programi, raziskovalne institucije in programi za medvladno sodelovanje, raziskovalne infrastrukture, programov mobilnosti itd.). Izvajanje lahko vključuje finančna sredstva in instrumente okvirnega programa Evropske unije. Treba je zagotoviti redno spremljanje in oceno napredka projekta skupne raziskave ter o rezultatih poročati na politični ravni.

4.10 Ker bodo projekte skupnega načrtovanja tako kot evropsko raziskovalno infrastrukturo financirale države članice, je bistveno zagotoviti usklajenost tega financiranja. Odbor

poudarja, da je treba spodbuditi ustrezne sinergije med vzpostavitvijo evropske raziskovalne infrastrukture, skupnim načrtovanjem in 7. okvirnim programom. Odbor hkrati ugotavlja, da nekatere države članice teh pobud ne jemljejo resno.

4.11 Odbor pozdravlja ustanovitev skupine na visoki ravni za skupno načrtovanje programov, ki naj bi po obsežnem posvetovanju z različnimi regionalnimi, nacionalnimi in evropskimi znanstvenimi skupnostmi in po potrebi z zasebnim sektorjem opredelila teme za skupno načrtovanje. Na podlagi teh dejavnosti bi Svet lahko na predlog, ki ga pričakuje od Komisije, najpozneje do leta 2010 sprejel pobude za skupno načrtovanje.

V Bruslju, 25. marca 2009

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI
